

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Beneficiorum pluralitas vitiosam radicem habet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

vocatus, non illi opus esset malis aut obliquis artibus uti; siquidem Dei providentia, a qua esset electus fortiter illum ac suaviter ad Ecclesiastica ministeria proveheret. Hujus argumenti parvum Tractatum conscripsi, quem evolvere lectori suadeo.

CAPUT IV.

Beneficiorum pluralitas vitiosam radicem habet.

Profligato simoniæ malo, Beneficiatis imprimis periculoso, jam de Beneficiorum pluralitate est agendum; hæc siquidem pestis nostro ævo Cle-

non suum honorem, sed pro Deo laborem desiderat. Ita certe desiderarunt, qui persecutionis tempore Episcopatum appetiere; quia tunc (inquit S. Gaudentius Brixientis *in eundem locum*) *Nihil aliud erat, quam optare quotidie millies pro Christo mori.* Ast hodie, cum fructus, & vectigalia, & honores Episcopatus aliisque Beneficiis sint adnexa, jam periculosum satis eorumdem desiderium erit. Unde verissima sancti Thomæ doctrina: *Si aliquis pro se rogat, ut obtineat curam animarum, ex ipsa præsumptione redditur indignus; & sic preces sunt pro indigno* (2. 2. *Quest. 100. art. 5. ad 3.*). Doctore Angelico sanctus Joannes Chrysost. præluxit, Homilia 3. *in Acta Apost.* hæc scribens: *Cogita, quid acciderit Simoni. Quid enim refert, si non das pecuniam, sed pecuniæ loco adularis, subornas, multaque machinaris? Pecunia tua sit tecum in perditionem, ad illum dictum est; & his dicitur: Ambitio tua sit tecum in perditionem, quoniam putasti ambitu humano parari Regnum Dei.*

Clericos pene omnes inficit. Hanc suis Canonibus Ecclesia vetuit, contraque abufum hunc vehementer sancti Partes declamarunt. Ab hominum ambitio & avaritia legibus prævalere, technasque mille excogitarunt, ut legibus illuderent. Quamobrem de hoc vitio exakte mihi agendum arbitror, ut plures ab errore avocem, quo plura se Beneficia impune habere putant Papæ dispensatione fulti. Plerosque Beneficiatos offendam, qui me errores aut paradoxa venditare accusabunt; sed horum neque calumnias neque odium formido. Vera afferam ac validis stabiliam argumentis, quæ a naturali jure & divino, a Conciliis & sanctis Patribus depromam.

Dico primo satis esse pluralitatis hujus esse fam perpendere, ut eam damnemus; alia siquidem causa esse nequit, quam aut insignis avaritia, aut cupiditas, quæ *radix omnium malorum* ab Apostolo vocatur (*Timoth. 6.*). Si enim ab illo, qui plura Beneficia habere expetit, quæras, an ex caritate vel ex cupiditate illa possideat; respondere nequibit ex caritate se illa possidere, nam in hoc negotio caritas, ut patet fiet, enormiter violatur. Restat igitur, ut dicat ex cupiditate se illa possidere: quo posito, non est amplius disputandum, sed huic verba Christi objicienda: *De ore tuo te judicio, serva nequam* (*Luc. 19.*).

Dicet fortasse aliquis, se plura Beneficia querere, ut Deo utilius deserviat. Verum frivolæ est hæc ratio; Cum enim unicum Beneficium

IV. Beneficiorum pluralitas vitiosam &c. 533

cium beneficiato honestam, sobriam, & modestam, quæ Clericorum est, vivendi facultatem præbeat; Beneficiorum pluralitas hanc sobrietatem & modestiam violandi dat ansam, & voluptuosam ducendi vitam, pluraque patrandi flagitia. Ingentes inquietudines magnæ divitiæ afferunt, & sibi cor copulant juxta illud Evangelii: *Ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum* (Matth. 6.); ac propterea hominem avertunt, ne ad Deum accedat, illique uniatur. En sola igitur avaritia adversatur, ut ait Seneca inquiring: *Si ad naturam vivis, nunquam eris pauper; si ad opinionem, nunquam dives: exiguum natura desiderat, opinio immensum.* Verum cur ethnici Philosophi auctoritate utimur, cum dicat Jesus Christus in Evangelio: *Videte & cavete ab omni avaritia, quia non in abundantia cujusquam vitæ ejus est ex his, quæ possidet* (Luc. 12.)? Deinde sanctus Apostolus Paulus expresse ait: *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus* (1. Tim. 6.). Qui plura Beneficia possidet, non his necessaria, sed superflua quærit; in legem ergo naturæ peccat, ideoque sanctissimum jus violare dicendus est.

Si vero ecclesiasticorum bonorum naturam spectemus, facile demonstrabimus Beneficiorum pluralitatem huic esse contrariam. Negari sine hæresi nequit, Ecclesiam bona temporalia sive mobilia sive immobilia possidere posse. Initio hæc Episcopus administrabat, qui illa Presbyteris, Clericis, & pauperibus Diaconorum ministerio dividebat. Posterioribus sæculis sunt hæc divisa

divisa inter Episcopum, Canonicos, aliosque Presbyteros, quorum singuli sua modo portio gaudent. Observare insuper oportet, horum bonorum duo esse genera: primum decimas, primitias, & oblationes complectitur; alterum agros, & prædia a fidelibus oblata: utraque sunt patrimonia pauperum. De his sanctus Justinus martyr sic loquitur: „ Qui ditiores sunt „ quod illis placuerit offerunt, quodque colitur „ Etum est Episcopo traditur, qui postea distribuitur „ buit pupillis, viduis, infirmis, captivis, & „ peregrinis: verbo, ipse est egenorum „ nium tutor & procurator „ (*Apolog. 2.*)

Urbanus I. Pontifex in epistola sua decretali de bonis ecclesiasticis ira decernit: *Non ergo debent in aliis usibus, quam ecclesiasticis, & pro indigentium Christianorum fratrum, vel indigentium converti, quæ vota sunt fidelium, & pro peccatorum, ac patrimonia pauperum, atque hoc opus explendum Domino tradita.*

Sanctus Ambrosius ecclesiastica bona apud Valentinianum Imperatorem defendens, de illorum distributione sic loquitur: *Nihil Ecclesiæ sibi nisi fidem possidet: hos redditus habet, & fructus. Possessio Ecclesiæ sumptus est egenorum numerare licet quos redemerint templa nobis captivos, quæ contulerint alimenta pauperibus quibus exulibus vivendi subsidia ministraverint.*

Imperatores Valentinianus & Valens in quodam Codicis lege ajunt: *Episcopis verus cultus est adjuvare pauperes, & positos in necessitate (C. de Episc. audientia).* Insignem sancti Jo-

Joannis Chrysoſtomi Homiliam 26. prætermitto, qua abuſum infectatur, quo ſui ævi Epifcopi & Clerici Eccleſiæ bona prodigebant: acrem reprehensionem illa continet, & noſtri ſæculi mores videtur carpere.

Hactenus dicta ſatis oftendunt, eccleſiaſticis bonis luxum, vanitatem, commoda Clericorum non eſſe fovenda. Porro nonne ut hæc foveantur vitia Beneficia Beneficiis copulantur? Majoresne eleemoſynas largiuntur qui plura Beneficia poſſident? Nonne Beneficium unicum juxta canonicas leges, quæ a luxus legibus longe abſunt, beneficiato eſt ſufficiens? Hæ legum diſpenſationes, quæ ad tuendam dignitatem neceſſariæ appellantur, vera juxta ſanctum Hieronymum plerumque ſunt latrocinia. *Amico* (inquit ille ad *Nepotian.*) *quidpiam rapere, furtum eſt; Eccleſiam fraudare, ſacrilegium eſt; accepiſſe quod pauperibus erogandum ſit, & eſurientibus plurimis vel cautum eſſe, vel timidum, aut, quod apertiffimi ſceleris eſt, aliquid inde ſubtrahere, omnium prædonum crudelitatem ſuperat.*

C A P U T V.

Beneficiorum pluralitatem ſancti Patres damnant.

Uterius progrediuntur ſancti Patres; erenim docent Clericos, qui aliunde habent unde vivant, nihil de Eccleſiæ bonis poſſe ſibi vindicare. *Clericos illos* (inquit ſanctus Hieronymus